

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	22717 - Infermeria Psiquiàtrica i de la Salut Mental / 1
Titulació	Grau d'Infermeria (Pla 2016) - Tercer curs
Crèdits	3
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Castellà

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joana Fornés Vives	15:30	17:00	Dimecres	11/09/2019	26/02/2020	C-208. Edif. Guillem Cifre
<i>Responsable</i> joana.fornes@uib.es	12:00	13:30	Dimecres	11/09/2019	26/02/2020	C-208. Edif. Guillem Cifre
Ana Isabel Mayorquín Segura	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Observacions: 1) Totes les denominacions que en aquest text apareguin en gènere masculí o femení, s'han d'entendre referides indistintament al gènere masculí o femení, segons el sexe del titular de qui es tracti. 2) Aquesta assignatura es desenvolupa sota l'emparament de la protecció de dades personals contemplada al Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu, per la qual cosa no es permet cap tipus d'enregistrament de la mateixa sense el permís explícit del professorat, ni l'ús fraudulent del seu contingut o materials.

L'assignatura Infermeria Psiquiàtrica i de Salut Mental es troba situada dins la branca de Ciències de la Salut i forma part dels continguts bàsics de la Memòria Verificada per ANECA en els estudis d'Infermeria de la UIB. Pretén posar les bases de formació per aplicar cures d'infermeria a persones amb patologia mental.

Els continguts reforçaran allò après a l'assignatura de Ciències Psicosocials Aplicades a la Salut i s'introduiran conceptes bàsics de signes/síntomes patognomònics per entendre i actuar davant patologia mental. Es farà èmfasi especial en la importància de l'observació de la persona, la valoració dels processos mentals, i la motivació per a l'adherència terapèutica.

Els continguts més rellevants fan referència, de manera resumida, a: l'alteració de processos psicològics presents en la patologia mental, manifestacions clíniques que tenen com a component principal l'ansietat, principals trastorns de personalitat, trastorns de l'estat ànomic, trastorns psicòtics, i trastorns de la conducta alimentària.

Requisits

L'assignatura no té requisits essencials.

Guia docent

Recomanables

Haver cursat i superat l'assignatura Ciències Psicosocials Aplicades a la Salut. Igualment, a nivell personal es recomana tenir capacitat d'anàlisi, de síntesi i de reflexió. Així mateix, atès que s'haurà de treballar en grup, es considera important mantenir una actitud de respecte i flexibilitat vers els demés membres.

Observacions generals

L'actitud de l'alumne en les distintes activitats docents de l'assignatura s'ha d'adequar als valors de respecte, tolerància, treball en equip i empatia. Valors que han d'estar presents en la formació dels futurs Professionals d'Infermeria. Els comportaments contraris a aquests valors, tindran una repercussió directa i negativa en la qualificació numèrica obtinguda.

Es prega que totes les tutories i consultes on-line referents a l'assignatura es facin a través de la plataforma *Aula Digital*.

Competències

Específiques

- * CE3 - Capacitat per valorar, analitzar, planificar i avaluar situacions de salut susceptibles de cures d'infermeria, tant a la persona, com a la família i a la comunitat
- * CE8 - Capacitat per treballar de manera cooperativa amb els propis companys/es, en equips multidisciplinaris i a diferents àmbits d'atenció

Genèriques

- * CG1 - Capacitat para analitzar i sintetitzar la informació
- * CG2 - Capacitat per organitzar la informació i planificar intervencions adients
- * CG10 - Capacitat per raonar de manera crítica

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

El continguts de la present assignatura pretenen donar resposta als **resultats d'aprenentatge** següents:

- _ Conèixer els principals trastorns psiquiàtrics.
- _ Valorar i analitzar les situacions de salut mental susceptibles de cures d'infermeria.
- _ Demostrar un estil de comunicació eficaç i terapèutic amb les persones que presenten problemes de salut mental.
- _ Planificar i proporcionar cures d'infermeria a persones amb problemes de salut mental i als seus familiars.

Continguts temàtics

Tema. 1

Perspectiva teòrica de valoració i atenció en infermeria de salut mental.

Guia docent

- Tema. 2
Alteració de processos perceptius i cognitius.
- Tema. 3
Trastorns que tenen com a component principal l'ansietat.
- Tema. 4
Trastorn obsseiu-compulsiu.
- Tema. 5
Trastorn per estrès posttraumàtic.
- Tema. 6
Trastorns de l'estat d'ànim.
- Tema. 7
Esquizofrènia i altres trastorns psicòtics.
- Tema. 8
Trastorns de la conducta alimentària.
- Tema. 9
Trastorns de personalitat.
- Tema. 10
Adherència terapèutica en salut mental.

Metodologia docent

En aquest apartat es descriuen les activitats de treball presencial i no presencial (o autònom) previstes a l'assignatura amb l'objecte de poder desenvolupar i avaluar les competències establertes anteriorment.

Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball de l'alumne, l'assignatura forma part d'un projecte d'ensenyament flexible a distància, el qual incorpora l'ús de la telemàtica a l'ensenyament universitari. Així, mitjançant la plataforma de teleeducació *Aula Digital* l'alumne tindrà a la seva disposició una comunicació en línia i a distància amb el professorat, un calendari amb notícies d'interès, documents electrònics, propostes de pràctiques de treball, etc.

Activitats de treball presencial (0,92 crèdits, 23 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Lliçó magistral	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu, el professor/a explicarà els continguts més importants de les unitats didàctiques. També es realitzarà un comentari sobre el mètode de treball aconsellat i el material didàctic que ha d'utilitzar per preparar de forma autònoma els continguts. Competències que es treballaran: CG1, CG2, CG10.	15
Seminaris i tallers	Sem 1: Adherència terapèutica en salut mental	Grup mitjà (M)	A través de diferents metodologies, s'explicaran elements rellevants a tenir en compte, tant en el tractament de patologia psiquiàtrica, com en les mesures per aconseguir adherència terapèutica.	3

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			<p>Competències que es treballaran: CE3, CE8, CG2.</p> <p>Cada alumne ha d'assistir als seminaris en el grup mitjà al qual està matriculat. L'assistència als seminaris no es obligatòria però sí molt recomanable per assolir de forma òptima les competències de l'assignatura. S'aconsella veure descripció de les activitats al cronograma i estudiar els documents recomanats.</p>	
Seminaris i tallers	Sem 2: Valoració en salut mental	Grup mitjà (M)	<p>S'utilitzaran diferents metodologies (visualització de fragments de pel·lícules, documentals, presentació de casos, etc.) que permetran identificar i valorar dades d'interès per planificar cures d'infermeria en salut mental.</p> <p>Competències que es treballaran: CE3, CE8, CG2, CG10.</p> <p>Cada alumne ha d'assistir als seminaris en el grup mitjà al qual està matriculat. L'assistència als seminaris no es obligatòria però sí molt recomanable per assolir de forma òptima les competències de l'assignatura. S'aconsella veure descripció de les activitats al cronograma i estudiar els documents recomanats.</p>	3
Avaluació	Examen 1	Grup gran (G)	<p>La prova consistirà en un examen global (durant el període d'avaluació complementària) dels continguts de l'assignatura vists a les classes magistrals i documentació recomanada. És necessari aconseguir 5 punts sobre 10 (o la ponderació corresponent) per superar la prova.</p> <p>Competències que s'avaluaran: CE3, CE8, CG1, CG2, CG10.</p> <p>En cas de no superar la prova, l'alumne es podrà presentar a una recuperació d'aquesta matèria en el període d'avaluació extraordinària.</p> <p>La prova serà en castellà. Si algun/a alumne vol format en català ho ha de sol·licitar per escrit a la professora Joana Fornés, almenys en 15 dies d'antelació.</p>	1
Avaluació	Examen 2	Grup gran (G)	<p>La prova consistirà en un examen global (durant el període d'avaluació complementària) dels continguts de l'assignatura vists als seminaris.</p> <p>Competències que s'avaluaran: CE3, CE8, CG1, CG2, CG10.</p> <p>La prova serà en castellà i pot incloure preguntes tipo test, de resposta breu, o d'altres. No és recuperable. Si algun/a alumne vol format en català ho ha de sol·licitar per escrit a la professora Joana Fornés, almenys en 15 dies d'antelació.</p>	1

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (2,08 crèdits, 52 hores)

Guia docent

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les unitats didàctiques i proves avaluatives.	Després de l'exposició per part del professorat a les classes magistrals i seminaris, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria a través de l'estudi personal i de les lectures recomanades.	30
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació seminaris	Preparació i realització de les tasques prèvies als seminaris recomanades pel professorat.	22

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes a l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació contínua (a través dels seminaris i avaluacions parcials), i complementària (al finalitzar el semestre) o extraordinària (segons planificació de la Facultat). A la taula del present apartat es descriu per a cada procediment d'avaluació, la tipologia (recuperable: R, no recuperable: NR), els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura.

Per superar l'assignatura, l'alumne ha d'haver superat dos requisits:

- Obtenir un mínim de 5 sobre 10 (o la puntuació ponderada que pertoqui) a cada una de les proves d'avaluació parcial.
- Que la suma de totes les activitats avaluatives, sigui igual o superior a 5.

Les proves d'avaluació parcial no superades a la convocatòria complementària, podran recuperar-se a la convocatòria extraordinària. En el cas de que l'alumne no obtingui una qualificació mínima de 5 sobre 10 (o la puntuació ponderada que pertoqui) a cada una de les proves d'avaluació parcial, l'assignatura romandrà suspesa. Veure article 26 del Reglament Acadèmic respecte a la qualificació que sortirà a l'acta.

Veure Reglament Acadèmic per causes justificades d'absència.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Sem 1: Adherència terapèutica en salut mental

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	A través de diferents metodologies, s'explicaran elements rellevants a tenir en compte, tant en el tractament de patologia psiquiàtrica, com en les mesures per aconseguir adherència terapèutica. Competències que es

Guia docent

treballaran: CE3, CE8, CG2. Cada alumne ha d'assistir als seminaris en el grup mitjà al qual està matriculat. L'assistència als seminaris no es obligatòria però sí molt recomanable per assolir de forma òptima les competències de l'assignatura. S'aconsella veure descripció de les activitats al cronograma i estudiar els documents recomanats.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 10%

Sem 2: Valoració en salut mental

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (no recuperable)
Descripció	S'utilitzaran diferents metodologies (visualització de fragments de pel·lícules, documentals, presentació de casos, etc.) que permetran identificar i valorar dades d'interès per planificar cures d'infermeria en salut mental. Competències que es treballaran: CE3, CE8, CG2, CG10. Cada alumne ha d'assistir als seminaris en el grup mitjà al qual està matriculat. L'assistència als seminaris no es obligatòria però sí molt recomanable per assolir de forma òptima les competències de l'assignatura. S'aconsella veure descripció de les activitats al cronograma i estudiar els documents recomanats.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 15%

Examen 1

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	La prova consistirà en un examen global (durant el període d'avaluació complementària) dels continguts de l'assignatura vists a les classes magistrals i documentació recomanada. És necessari aconseguir 5 punts sobre 10 (o la ponderació corresponent) per superar la prova. Competències que s'avaluaran: CE3, CE8, CG1, CG2, CG10. En cas de no superar la prova, l'alumne es podrà presentar a una recuperació d'aquesta matèria en el període d'avaluació extraordinària. La prova serà en castellà. Si algun/a alumne vol format en català ho ha de sol·licitar per escrit a la professora Joana Fornés, almenys en 15 dies d'antelació.
Criteris d'avaluació	<ul style="list-style-type: none">_ Adequació de respostes a les qüestions plantejades._ Format de la prova: preferentment objectiva, però també hi pot haver algunes preguntes de resposta breu._ S'haurà d'aconseguir un mínim de 5 punts sobre 10 perquè ponderi a la qualificació global de l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 50% amb qualificació mínima 5

Examen 2

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	La prova consistirà en un examen global (durant el període d'avaluació complementària) dels continguts de l'assignatura vists als seminaris. Competències que s'avaluaran: CE3, CE8, CG1, CG2, CG10. La prova serà en castellà i pot incloure preguntes tipo test, de resposta breu, o d'altres. No és recuperable. Si algun/a

Guia docent

alumne vol format en català ho ha de sol·licitar per escrit a la professora Joana Fornés, almenys en 15 dies d'antelació.

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 25%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A continuació es detallen la bibliografia bàsica i la complementària, així com altres recursos útils per a l'assignatura.

Bibliografia bàsica

Fornés, J., Gómez, J. (2008). Principales problemas de Salud Mental e intervención enfermera. Madrid: FUDEN.

Fornés, J. (2012). Enfermería de salud mental y psiquiátrica. Valoración y cuidados, 2ª ed. Madrid: Médica Panamericana.

Stuart, G. W., Laraia, M. T. (2006). Enfermería psiquiátrica. Principios y práctica. Madrid: Elsevier.

Vallejo, J. (2015). Introducción a la psicopatología y psiquiatría, 8ª ed. Madrid: Elsevier-Masson.

Bibliografia complementària

Fornés, J., Gómez, J. (2008). Evolución de los cuidados enfermeros en Salud Mental. Madrid: FUDEN.

Fornés, J., Gómez, J. (2007). Psicopatología, diagnosis y terapéutica psiquiátrica. Madrid: FUDEN.

Guías de Práctica Clínica del SNS: <http://www.guiasalud.es/web/guest/gpc-sns>

Guías NICE de Práctica Clínica: <https://www.nice.org.uk/guidance>

Altres recursos

Mitjançant la plataforma de teleeducació Moodle, l'alumne tindrà a la seva disposició una sèrie de recursos d'interès per a la seva formació, com documents electrònics sobre la matèria elaborats pel professorat responsable de l'assignatura i enllaços a Internet.

